

Sambruk vill göra rollerna

Fler klarar mer. Och gör det billigare. Det var de drivande idéerna när Sambruk startades av en handfull kommunala IT-chefer 2002. Idag har föreningen 77 medlemmar och driver ett antal samverkansprojekt för att utveckla kommunala e-tjänster.

Föreningen Sambruk grundades som ett resultat av den upplevda ojämlikhet som råder mellan beställare och leverantör inom IT-området i kommunerna.

– I somliga kommuner råder det i praktiken en monopolsituation för vissa e-tjänster. Sambruk är en organisation som gör rollerna jämspelade. När vi agerar tillsammans kan vi sätta press på leverantö-

erna för att få öppna, funktionella IT-lösningar, säger Claes-Olof Olsson, verkställande tjänsteman för Sambruk.

Samarbete, kunskapsutbyte och öppenhet präglar Sambruks organisation.

– Projekten börjar med att någon har en idé om en e-tjänst. Sedan bildas en projektgrupp och det är fritt fram för de kommuner som vill haka på projektet, säger han.

Ärendeprocessen jobbas igenom

Den kanske viktigaste poängen med Sambruk är arbetsprocessen. Innan en projektgrupp jobbar fram en kravspecifikation inför en upphandling av en ny e-tjänst jobbar man igenom ärendeprocessen.

Kommunernas verksamhetsprocess rationaliseras innan man skraddarsyr en IT-lösning – inte tvärtom.

– Flera par ögon ser mer. Det är också lättare att lära av kollegor än av konsulter som kopplas in utifrån, säger han.

Projektgruppens arbete resulterar i en upphandling som föreningens medlemmar sedan enkelt kan avropa mot. De kravspecifikationer som projektgrupperna formulerat har också granskats och kvalitetssäkrats av utomstående forskare.

LSS första forskarprojektet

En avgörande förändring i Sambruks arbetssätt är att man numera strävar efter att engagera praktikerinriktade forskare som "konsulter" i projektet. Det är forskare från Linköpings universitet, med professor Göran Godlkuhl i spetsen, som hittills stått för sakkunskapen.

Det första forskarstödda projektet är en

Öppna program tuff fråga inom barnomsorgen

I Sambruks projekt Barnomsorg pågår en förhandling mellan beställarna och de dominerande leverantörerna av IT-stöd till skola och barnomsorg. Beställarna vill ha öppna programvaror medan leverantörerna ryggar för utvecklingskostnaderna.

Marknaden för IT-stöd till skola och barnomsorg domineras av Tieto Enator och IST med hälften var. En situation som gör upphandlingen av Sambruks önskade e-tjänst Barnomsorg besvärlig.

– De båda leverantörerna är bra men de är inte bäst inom alla områden som rör skola och barnomsorg. Det kan exempelvis finnas matteprogram eller program för individuella utvecklingsplaner som är bättre, säger projektledaren Peter Dacke från Botkyrka kommun.

De 20 kommuner som deltar i projektet har enats om en kravspecifikation och upphandlingen pågår som bäst. En förutsättning för att de upphandlade e-tjänsterna ska fungera är dock att IST och Tieto öppnar upp sina programvaror.

– Vi vill kunna jacka in de system vi behöver för en fullgod e-tjänst, ungefär som man jackar in en kontakt i ett el-uttag. Det har ingen av de båda leverantörerna velat gå med på hittills, säger Peter Dacke.

Leverantörernas ovilja rimmar illa med den öppenhet de båda IT-företagen åberopar i andra sammanhang när det gäller

samarbeten med banker, myndigheter och andra aktörer, säger Peter Dacke:

– Vi upplever det som att leverantörernas förespelt öppenhets inte omfattar att göra sina system tillgängliga för någon som helst konkurrens annat än helt på sina egna villkor. Leverantörerna befäster sitt monopol genom att inte bygga standardiserade moduler med öppna gränssnitt.

Dubblade utvecklingskostnader

På IST anser vd Tommi Berkesi att man inte sagt nej till Sambruk av ovilja att öppna sina programvaror. Däremot tvekar företaget inför de utvecklingskostnader Sambruks upphandlingskrav innebär:

– Sambruk har tillsammans med några kommuner definierat en informationsmodell som inte överensstämmer med vår långa erfarenhet av vad kommunernas barnomsorg efterfrågar. Vi har idag 130 kommuner som använder våra lösningar för sin barnomsorg. Vi känner stort ansvar för dem och de förväntar sig att vi vidareutvecklar de lösningar de använder. För

att tillmötesgå Sambruks specifika krav måste en helt separat produktlinje utvecklas av oss. I praktiken skulle det innebära dubblade utvecklingskostnader.

Valuta för skattepengarna

Det är angeläget att dels utveckla och etablera standarder som styr och definierar de informationsmängder som skall utbytas mellan olika system, dels förhålla sig till vad som sker internationellt, anser Tommi Berkesi

jämspelta

e-tjänst för hantering av LSS-LASS-bidrag. Ett snårigt bidragssystem som odlat fram ännu krångligare administrativa lösningar, olika för varje kommun.

– Det är en stor fördel att ha med forskare i projektet. Den vetenskapliga objektiviteten kan man aldrig få av en konsult, säger Claes-Olof Olsson.

Sambruk tar inte bara fram e-tjänster. En viktig uppgift är att delta i den utveckling av Öppen Teknisk Plattform som pågår inom offentlig sektor.

– Här finns det fortfarande mycket att göra. Det gäller att hitta en terminologi som fungerar så att IT-systemen "pra-

tar" om samma sak: Vad är en klass? Vad är en elev?

Sambruks mål är att hälften av landets kommuner ska vara med i föreningen inom tre år. Samtidigt skulle organisation behöva växa med 2–3 tjänster ytterligare för att få upp farten i verksamheten.

Claes-Olof Olssons önskan är att föreningens "fasta" organisation ska växa, men han påpekar samtidigt en viktig avgränsning i verksamheten:

– Vi kommer inte att utveckla IT-lösningar som vi själva äger och säljer. Vi ska inte bli ett nytt Kommundata, avslutar han.

THOMAS PETERSSON

BILD: SCANPIX/PATRICK

I Sambruks projekt Barnomsorg pågår en tuff förhandling mellan beställarna och de dominerande leverantörerna av IT-stöd till skola och barnomsorg.

– I vårt pågående utvecklingsarbete tar vi stor hänsyn till vilka standarder som är under framväxt och börjar få internationell "status" inom utbildningsområdet. Detta kommer att ge ökade möjligheter till utbyte av information mellan olika system, avslutar Tommi Berkesi.

Ett antal IT-leverantörer deltar i upphandlingen. Sekretesskraven hindrar ännu så

länge Peter Dacke att berätta vilka de är.

– Den här utdragna affären har inget egenvärde för oss. Vi gör det här för att barnen ska få bästa möjliga förutsättningar och för att ge skattebetalarna valuta för sina skattepengar. Och vi är en tung beställare, tillsammans representerar vi mer än en miljon kommuninvånare, påminner Peter Dacke.

THOMAS PETERSSON

Agresso affärssystem svarar upp mot krav du inte ens skulle kunna förutse.

Vi lever i en tid av förändring. Hamna inte på efterkälken – satsa på ett affärssystem med beredskap för krav som inte kan förutses. Med Agresso affärssystem är du alltid förberedd. Agresso är ett förändringsvänligt system som smidigt kan anpassas till nya behov. Oavsett om din organisation ställs inför nya utmaningar eller har ett högt förändringstempo. En investering i Agresso är en investering i framtiden. Vill du veta mer: www.agresso.se

Agresso AB
E-post: info@agresso.se
www.agresso.se

Affärssystem utan bäst-före-datum